

УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ
ФАКУЛТЕТ: Правни факултет

ПРАВНИ ФАКУЛТЕТ

БАЊА ЛУКА

Образац-2

ПРИМЉЕНО:	14.07.2017.		
ФД	БРОЈ	ПРИЛОЗИ	ВРИЈЕДНО
	783		

ИЗВЈЕШТАЈ

о оцјени подобности теме и кандидата за израду докторске тезе

ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ

1. Академик др Миодраг Симовић, редовни професор, ужа научна област Кривично право и кривично процесно право, Универзитет у Бањој Луци, Правни факултет, предсједник,
2. Др Иванка Марковић, редовни професор, ужа научна област Кривично право и кривично процесно право, Универзитет у Бањој Луци, Правни факултет, члан,
3. Др Саша Кнежевић, редовни професор, ужа научна област кривичноправна, Правни факултет, Универзитет у Нишу, члан

Састав Комисије са назнаком имена и презимена сваког члана, звање, назив у же научне области за коју је изабран у звање, назив универзитета и факултета у којем је члан комисије стално запослен.

1. БИОГРАФСКИ ПОДАЦИ, НАУЧНА И СТРУЧНА ДЈЕЛАТНОСТ
КАНДИДАТА

Мр Драган Пауновић је рођен 1970. године у Краљеву, Република Србија. Основну школу и прве две године Гимназије је завршио у Краљеву, док је друге две године специјалистичке средње школе завршио у Новом Саду као један од најбољих ученика ове школе.

1989. године је уписао као ванредни студент и уз рад и перманентна службена ангажовања ван места боравка и студирања, 1993. године завршио Правни факултет у Крагујевцу у року и пре редовних студената исте генерације.

Након дviјe године волонтерског рада у правосудним институцијама паралелно уз рад и перманентна службена ангажовања ван места боравка и студирања, 1996. године је положио и правосудни испит као први и најмлађи из своје генерације полазника.

1997. године је уписао постдипломски студиј на Правном факултету Универзитета у Крагујевцу, где је 21.03. 2001. године одбранио магистарску тезу под називом „Мере, средства и методи сузбијања појавних облика организованог криминалитета“ чиме је стекао академски назив магистра правних наука у ужој научној области Кривично право и кривично процесно право.

2003./2004. године је завршио мастер студије у Њемачкој, на Универзитету у Хамбургу, Инстититуту за истраживање мира и политике безбедности у области

међународне политike безбједности са високим просјеком са посебним признањем од 2.1 и стекао звање мастера.

2005./2006. године је као Фулбрајтов стипендија завршио студијски Фулбрајтов програм (Fulbright Program) на Humphrey School of Public Affairs и на Правном факултету Универзитета у Минеаполису, Минесоти.

2007./2010. године је завршио МБА студије на Универзитету у Шефилду из Велике Британије и стекао звање мастера у области економских наука са одличним успјехом са посебним признањем (Degree with Merit).

Осим формалних, завршио је и низ специјалистичких тренинга и курсева у области макроекономске политike, међународних односа, безбједности и политike безбједности и правних и економских наука. Ови специјалистички курсеви су организовани од стране Светске банке, Међународног монетарног фонда, Европске Уније, Њемачке савезне криминалистичке полиције (BKA), Америчких безбједносних институција, Економског и Правног факултета Универзитета у Београду и низа других институција.

Коначно, обавио је низ практичних усавршавања или internship програма у земљи и иностранству у реномираним институцијама, као што су Свјетска банка, Међународни монетарни фонд, Cargill, Microsoft, Boeing, BKA и Универзитети у Минеаполису, Давису, Хамбургу, Шефилду, Београду и другим.

У радиој каријери, кандидат је обављао следеће послове:

Од 1989. до 1998. и од 2001. до 2003. је радио у МУП Србије, регионални СУП Краљево, на свим пословима од приправника до најмлађег начелника регионалног СУП-а у Краљеву.

Од 2003. до 2010. се налази на плаћеном стручном усавршавању у иностранству. Осим напред наведених институција, радио је као сарадник Центра за изучавање нација у транзицији на Универзитету у Минеаполису, као и у неколико приватних предузећа као консултант.

Од 2010. до 2013. је радио као стручни консултант поједињих европских и компанија из САД, као што су Sanofi, Biogen, Morrison Cohen и друге.

Од 2013. године се налази на посебним радно-стручним едукативним активностима на Блиском Истоку (Багдад, Ирак) са мултинационалном компанијом BH Defense из САД.

Кандидат је учесник великог броја конференција, семинара, научних предавања и програма усавршавања из области права, економије, политike безбједности, безбједности, међународних односа и сличних тематских цјелина.

Кандидат је предводио делегацију МУП-а Србије на специјалистичком усавршавању у Висбадену у Немачкој, у Немачкој Савезној криминалистичкој полицији.

Обављао је активности председника Асоцијације међународних Фулбрајт студената у Минеаполису током боравка у САД.

Кандидат је био организатор студијског истраживачког програма Универзитета у Хамбургу у области "проекта мултиетничке полиције" на подручју Србије који су рађени под покровитељством ОЕБС-а.

Кандидат је активни члан Међународне асоцијације шефова полиције (IACP) са седиштем у САД.

Тренутно је ангажован на радно-едукативним активностима са мултинационалном компанијом BH Defense из САД, а на Блиском Истоку са резидентним седиштем у Багдаду, Ирак.

Кандидат говори енглески, руски и њемачки језик и елементарни арапски.

Објавио је следеће научне радове:

Научни радови у часописима од националног значаја:

Д. Пауновић, (2016) "Правни недостаци стандарда "удружени злочиначки подухват" и принципи могућих модалитета отклањања проблема", *Страни правни живот*, Институт за упоредно право, бр. 1/2016, Гораѓраф, 2016, Београд.

У раду аутор истиче појмовно значење правног стандарда "удружени злочиначки подухват" Трибунала за бившу Југославију и његове формално-правне елементе. Предмет посматрања и образлагања овог рада су облици супротстављености концепта "удружени злочиначки подухват" општим начелима и институтима међународног и кривичног права уопште, као и елементи те супротстављености. У закључку аутор истиче формално-правну неусаглашеност и неодрживост правног стандарда "удружени злочиначки подухват", те неопходност његовог кориговања и усаглашавања са општим институтима и начелима међународног и кривичног права уопште. Осим самог правног стандарда "удружени злочиначки подухват", рад је указао на неопходност поштовања општих института кривичног права и кривично-правних начела усаглашених са савременим хуманистичким захтјевима поштовања људских права.

Д. Пауновић, (2015) "Посткомунистичка политизација правног система у Србији као доминантан узрок радикалне девастације борбе против криминалитета", *Правна држава и стручност процесних субјеката као инструмент супротстављања криминалитету*, Правни факултет Универзитета у Крагујевцу, бр. ISBN: 978-86-7623-061-7, Графопромет, 2015, Крагујевац.

У раду аутор подвлачи негативни значај политизације у посткомунистичком друштву у Србији као једном од основних узрока незадовољавајућих ефеката предузетих мјера контроле криминалитета. Предмет посматрања и образлагања овог рада су актуелни облици политизације и последице њеног присуства на квалитет и ефективност предузетих мера контроле криминалитета. У закључку аутор истиче неопходност ургентне елиминације политизације и афирмације професионализма у мјерама контроле криминалитета као нужним мјерама и основним предусловом за успјешну контролу криминалитета у Србији. Осим аспекта ефеката политизације на успјешност контроле криминалитета, рад је указао и на криминално и правно-политичке проблеме правног система и правне државе скраја 20. и почетка 21. века који су стајали и иза иницијатива за промјену формално-правног карактера института правне заблуде који је тема докторске дисертације кандидата.

Научни радови у часописима од међународног значаја:

D. Paunovic, (2004) "Police Reform in Serbia", *Hamburger Beiträge zur Friedensforschung und Sicherheitspolitik – Friedenkonsolidierung auf dem Balkan*, No. 140, IFSH, 2005, Hamburg.

Д. Пауновић, (2004) "Реформа полиције у Србији". *Хамбуршки пост за истраживање мира и политике безбедности*, бр. 140, Институт за истраживање мира и политике безбедности Универзитета у Хамбургу, 2005, Хамбург.

У раду аутор истиче значај, обим и области реформе полиције у Србији на почетку 21. века. Предмет посматрања и образлагања овог рада су узроци и последице конзервативне организације МУП-а Србије, као и области и нивои реформи овог система, а у односу на захтјеве и области реформи сектора безбедности у савременој Европи и земљама у транзицији. У закључку је аутор истакао правце, области и опсеге реформских захвата сектора безбедности који би били у стању да усагласе организацију сектора безбедности са захтјевима савременог хуманистичког друштва, прије свега у дијелу поштовања људских права.

- а) Навести неопходне биографске податке: школовање, успех у току школовања, кретање у служби, резултати научно-истраживачког или стручног рада, јавна признања, друштвене активности и познавање страних језика;
- б) У прилогу биографије доставити списак објављених научних радова.

2. ЗНАЧАЈ И НАУЧНИ ДОПРИНОС ИСТРАЖИВАЊА

Значај истраживања

Значај истраживања предмета дисертације је неспоран, како у дијелу правне теорије, тако и праксе, односно правне науке у целини. Обзиром да у овом моменту и правна теорија и пракса дијкеле подједнаки интерес за правилним образлагањем и установљавањем института правне заблуде у складу са захтјевима који се постављају пред савремено кривично право, значај истраживања за оба аспекта правне науке је велики.

Савремено хуманистичко друштво је испоставило низ захтјева пред савремену државу и инструменте заштите државе и грађана. Један од тих захтјева је и поштовање људских права грађана од стране државе. Наиме, права савременог човјека у кривично-правном систему, посебно у дијелу услова његове одговорности, су била стављена у позицију могуће правне дискредитације у околностима озбиљне пролиферације формалних односа којима су регулисани све сложенији друштвени односи. Толика сложеност формалних односа је представљала изазов и за квалификоване појединце, а посебно за човјека са просјечним знањима. У таквим околностима, ова правна формална комплексност је почела да представља озбиљну сметњу и ограничење у нормалном функционисању савременог човјека.

У таквим условима, као одговор кривично-правне науке прихваћен од стране одређених кривично-правних система се јавља трансформација института правна заблуда од факултативног у мандаторни основ за ослобађање од кривичне одговорности.

Иако несумњиво напредно правно рјешење, оно још увијек није опште прихваћено у свим правним системима, од којих поједини још увек прихватају претходна теоријска решења. Са друге стране, правна пракса још увек није дала цјеловит одговор на сва питања која су се јавила у поступку примјене модификованог правног института правна заблуда.

Стога се додатно сагледавање и анализа овог правног института јавља вишеструког потребним, нужним и веома значајним са аспекта савремене правне теорије и праксе, како на простору бивше СФРЈ, тако и шире.

У домену правне теорије, значај истраживања ће посебно доћи до изражaja у дијелу цјелиснодости задржавања претходног или прихватања новог модела института

правне заблуде.

Конечно, са аспекта правне праксе која је у поступку сталне актуелизације, додатно истраживање примјене овог института у правним системима са неуједначеном праксом има посебан значај, обзиром да ће кроз упоредно-правну анализу ово истраживање указати на предности и недостатке оба рјешења.

Преглед истраживања

Научно-истраживачки рад ће се заснивати на следећим околностима и чињеницама које су имале пресудан утицај и значај.

Појмовно одређење и значај института правна заблуда

Институт правне заблуде је један од најстаријих правних института који вуче своје коријене из латинске синтагме *ignorantia legis nocet* или *ignorantia juris neminem excusat*, што је у српском језику познато као "непознавање права шкоди." Таква синтагма је била заснована на чињеницама да је правни поредак установљен са циљем заштите друштвених вриједности и да неко ко почини одређени злочин не смије да буде у позицији да избјегне одговорност тиме што ће се правдати да није познавао пропис који регулише кажњивост дјела које је починио.

У теоријском смислу, основно решење института правне заблуде које није прихватало извиђење за непознавање прописа је било засновано на тзв. "психолошким теоријама", насталим у Њемачкој правној доктрини, а које су биле доминантне све до 20. вијека.

Правна заблуда је временом еволуирала. Са преузимањем доминације нормативних и мешовитих, тзв. "психолошко-нормативних" над "психолошким" теоријама, дошло је до усвајања другачијих решења и другачијег односа према питању правне заблуде. У таквим околностима, институт правне заблуде се јавио као основ искључења кривице или основ за блаже кажњавање учиниоца кривичног дјела и као такав нашао своје место у кривичном праву тек у 20. вијеку.

Савремено друштво и правно-политички разлоги другачијег дефинисања правне заблуде

Већ на крају 20. и почетка 21. вијека, развој хуманистичке компоненте друштва је довео до правно-политичких разлога који су отворили простор за даље критичко посматрање начина установљавања и дефинисања правне заблуде као правног института, а што је за посљедицу имало уврштавање тих правно-политичких разлога у нови начин дефинисања овог кривично-правног института.

Са теоријског становишта, савремена кривично-правна наука је поставила упитник на оправданост приступа обавезне одговорности учиниоца кривичног дјела без обзира да ли је он хтео или не извршење тог дела, дакле без обзира на његову виност, а у околностима пролиферације мандаторних формално-правних норми у савременом друштву. У таквим околностима је појединач бивао одговоран чак и када није хтио извршење кривичног дјела, дакле супротно начелима кривице и субјективне одговорности.

Међутим, не само теоријски споран, усвојени модел правне заблуде је постао супротстављен и основним кривично-правним начелима, али и принципима правне

државе.

У таквим околностима су евидентно сазрели услови за промјену приступа начина дефинисања и установљавања института правна заблуда у већини савремених кривично-правних законских рјешења, а са аспекта уважавања нових правно-политичких разлога.

Савремена рјешења института правна заблуда заснована на психолошко-нормативним теоријама у појединим националним кривичним законодавствима

Савремена рјешења института правна заблуда су прихваћена од стране већине европских кривичних законодавстава. Ова рјешења су заснована на психолошко-нормативним теоријама која су уважила све правно-политичке разлоге који су били основ критике претходних доминантних психолошких теорија.

Савремена рјешења су прихваћена и у већини кривичних законодавстава на подручју бивше СФРЈ.

У основи, осим у мањем дијелу, савремено рјешење института правне заблуде је универзално.

Састоји се у прихватању става да је учинилац кривичног дјела ослобођен одговорности услед непостојања свијести о противправности, односно о томе да је учинио кривично дјело. Учинилац се налази у правној заблуди ако не зна да је његово понашање противно захтевима правног поретка. Осим у овом случају, правна заблуда постоји и онда када учинилац зна да постоји правна норма која регулише одређену област, али је он схватио погрешно и сматра да његово понашање није обухваћено том нормом, односно "погрешно тумачи" норму. Коначно, по психолошко-нормативним теоријама усвојеним у савременим кривичним законовадавствима, правна заблуда постоји и у случају када учинилац зна да је одређено понашање кривично дјело, али погрешно држи да нека постојећа околност представља основ за искључење противправности или *погрешно процењује постојање правних услова за примјену неког од тих основа*.

У складу са прихваћеним теоријама, Њемачко кривично законодавство је још 1975. године усвојило следеће решење о правној заблуди.

"Учинилац кривичног дела поступа без кривице, ако при извршењу дела није зnao да поступа незаконито, а заблуду није могao да отклони", наведено је у члану 17. Кривичног закона Немачке.

Са друге стране, ново српско кривично законодавство у члану 29. став 1. предвиђа да "није кривично дело оно дело које је учињено у неотклоњивој правној заблуди", док ту исту правну заблуду дефинише на следећи начин: "правна заблуда је неотклоњива ако учинилац није био дужан и није могao да зна да је његово дело забрањено." У случају наведених законских решења је евидентно да се "усваја тзв. теорија кривице по којој је свијест о противправности њен самостални дио и који постоји независно од умишљаја односно нехата."

И једно и друго законско решење у случају отклоњиве заблуде, предвиђа је могућност ублажавања казне.

Међутим, Кривични закон Републике Српске предвиђа другачије и у члану 19. изричito наводи да се "учинилац кривичног дјела који из оправданих разлога није зnao да је то дјело забрањено може се блаже казнити или ослободити од казне".

Дакле, још увек неуједначена пракса на подручју бивше СФРЈ, али и на међународном плану је реалност формално-правног решења института правна заблуда данас. Као такво, а у околностима искристалисане практичне примјене формалних решења заснованих на једној и другој владајућој теорији, ово питање је

од посебног значаја за научно-истраживачки рад у науци кривичног права.

Савремена рјешења института правна заблуда у актима међународних правосудних институција

Правна заблуда је присутна и у формалним актима међународних правосудних институција и то на начин својствен претходним, а не савременим рјешењима института правна заблуда у већини европских законодавстава.

Суштина доминирајућег става међународног кривичног права поводом правне заблуде се састоји у томе да овај институт није основ искључења кривичне одговорности. Међутим, евидентно је да формално-правна акта поједињих међународних правосудних институција данас предвиђају рјешења института правна заблуда која одступају од овог доминантног става у међународном кривичном праву. Тако, на пример, Статут Међународног кривичног суда у члану 32. ставу 2. јасно прецизира да правна заблуда није основ за искључивање кривичне одговорности генерално. Она је основ искључења кривичне одговорности само у случају када негира захтјевани психички однос према конкретном кривичном дјелу и уколико та негација произилази из наређења претпостављеног или из самог законског акта.

Овакав приступ институту правне заблуде у Статуту Међународног кривичног суда је само један у низу недорочености и мањкавости које у овом акту међународног кривичног суда постоје, али и формалних аката поједињих других међународних судова, као што су Трибунал за бившу Југославију и Руанду, између осталих и у дијелу општих института кривичног права који у овом акту нису прецизно дефинисани и објашњени што се одражава на квалитет њиховог рада и одлучивања.

Структурни преглед истраживања

Научно-истраживачки рад се састоји од четири главе и више поглавља:

Глава I се бави анализом значаја и дејства института правна заблуда.

Глава II се бави анализом института правна заблуда у упоредном праву.

Глава III се бави анализом института правна заблуда у међународном кривично-правном систему и коначно,

Глава IV се бави закључним разматрањима по питању правне заблуде.

Коришћена литература ће због обимности бити наведена на крају овог поглавља.

Радна хипотеза са циљем истраживања

Научно-истраживачки рад ће се бавити анализом следећих хипотеза:

1. Савремени друштвени и друштвено-економски односи су довели до нужне измене карактера обавезности општег кривично-правног института правне заблуде у савременим кривично-правним нормама.
2. Правно-политички разлози који су довели до прилагођавања института правне заблуде савременим хуманистичким захтјевима су предмет афирмативне и критичке стручне теоријске и практичне расправе у савременом кривичном праву.
3. У таквим околностима је потребно додатно објаснити и образложити теоријске и практичне ставове и нормативно-правне одредбе института

правне заблуде у савременим кривично-правним системима.

Радна хипотеза полази од става да су савремени правно-политички разлози који су довели до измене нормативног карактера института правне заблуде, предмет теоријске анализе и критике савремене правне науке, услед чега се јавила потреба за додатном афирмацијом теоријских принципа и принципа примјене института правне заблуде у савременим кривично-правним нормама.

Материјал и метод рада

С обзиром на природу научно-истраживачког рада, постављене хипотезе и циљ истраживања, кандидат се одлучио за специфичну врсту материјала и за прилагођене методе истраживања.

Материјал за израду тезе

Извори истраживања се сastoјe од домаћe и инострane стручne литератуre, формалних прописa, збирki стручne праксе, статутa међunaродних правосудних институцијa и појedinačnih судских одлука националних и међunaродних судова, као и од историјске грађe за одређene тематске целине.

Одабранa литература је у складу са хронолошким прегледом и насталим модификацијама институтa правna заблудa.

Савремена литература новијег датума је претежнија обзиром да је до значајнијих модификацијa институтa правna заблудa дошло у последњe двијe деценијe.

Највећи део литературе је већ прикупљен, док ћe преостала литература бити прикупљена у току израде дисертацијe, с обзиром на актуелност темe.

Методе истраживања

У раду ћe примењивати следећe методe којe могу да обезбиједe потпуnu анализu предметa радa:

1. Метод дескрипцијe као најадекватнији метод за анализу појма, елемената, историјата и еволуирања овог правног институтa у теорији и нормама националних и статутa одређених међunaродних судова;
2. Метод аналиze и синтезe као најпогоднији за анализу суштине правно-политичких разлогa који су довели до модификовањa институтa правне заблудe;
3. Компаративна или упоредно-правна методa;
4. Индуктивно-дедуктивна методa као доминантна за потврђивањe хипотезe радa. Дедуктивном методом ћe сe идентификовати елементи различитих приступa овом институтu у компаративним правним системимa;
5. Правно-логички метод ћe сe искористити као стандардни и универзални метод анализе правних норм, посебно њиховог појма, елемената, облика и последица неопходних за правилно разумијевањe овог институтa, као и правно-политичких разлогa који су били у основи истих;
6. Коначно, историјско-правни метод сe јављa као један од суштински битних ради компаративне анализе претходних и актуелних рjeшењa институтa правне заблудe у компаративним националним и међunaродним кривично-правним системимa;

Технички детаљи рада

Научно-истраживачки рад је планирано да садржи око 250 страна, а биће израђен у *Microsoft Word* програму на страници формата A-4, *Times New Roman* писмом и фонтом слова величине у 1.5 прореду.

Научни допринос истраживања

Научни допринос истраживања посебно долази до изражaja у поступку упоредно-правне анализе правно-политичких разлога актуелних формално-правних рјешења института правне заблуде, теоријских основа за претходна и актуелна рјешења и савремене правне праксе настале у поступку примјене института правна заблуда.

Од посебног научног доприноса је анализа теоријске утемељености актуелних различитих рјешења у правним системима и резултата примјене једног и другог модела, што су области у којима су спроведена истраживања веома лимитирана. За разлику од анализе института правне заблуде која је запажено присутна у научним истраживањима генерално и на простору СФРЈ, упоредна анализа резултата и предности и недостатака различитих установљених и примењених решења института правна заблуда је веома ограничена, те се научни допринос овог дијела истраживања јавља као посебно значајан.

Конечно, анализа теоријског и правног дијела традиционалних и савремених рјешења института правна заблуда је од значајног научног доприноса и са аспекта анализе теоријске оправданости института правна заблуда и посебно правно-политичких разлога који су довели до таквог теоријског одређења, а са аспекта увођења на тај начин, кроз институт правне заблуде, објективне одговорности у кривично право.

Ова нализа је од теоријског значаја и за анализу других сличних кривично-правних института и њихове усклађености са захтјевима савременог хуманистичког друштва и кривичног права као заштитног механизма тог истог друштва.

Преглед истраживања (коришћена и цитирана литература)

1. Атанацковић, Д.: Појам заблуде у кривичном праву, *Југословенска ревија за криминологију и кривично право*, бр. 1/1977, Београд, 1977;
2. Бабић, М.: Осврт на нека рјешења Кривичног законика БиХ, *Правни савјетник*, 6/2003, Сарајево, 2003;
3. Бабић, М. и Марковић, И.: Кривично право – посебни дио, ППГП "КОМЕСГРАФИКА", Бања Лука, 2007;
4. Бабић, М. и Марковић, И.: Основи кривичног права, Факултет за безбједност и заштиту, Бања Лука, 2008;
5. Бабић, М. и Марковић, И.: Кривично право – општи дио, Правни факултет, Бања Лука, 2015;
6. Бачић, Ф.: Кривично право – општи дио, Информатор, Zagreb, 1978;
7. Бачић, Ф.: Коментар Кривичног закона Социјалистичке Федеративне Републике Југославије, Београд, 1978;
8. Бачић, Ф.: Кривично право, опћи дио, Загреб, 1986;
9. Бачић, Ф.: Неопходне промјене у области кривље у југословенском кривичном законодавству, *Југословенска ревија за криминологију и кривично право*, бр. 1-2/1986, Београд, 1986;
10. Baumann, J., Weber, U. Mitsch, W.: Strafrecht. Algemeiner Teil, Bielefeld, 2003;

11. Bock, S.: The Prerequisite of Personal Guilt and the Duty to Know the Law in the Light of Article 32 ICC Statute, *Utrecht Law Review*, Vol. 9, Issue 4, Utrecht, 2013;
12. Vandervort, L.: Mistake of Law and Sexual Assault: Consent and Mens Rea, *CJWL/Rifd*, Vol. 2, 1987/1988;
13. Вучковић, В.: Кривично право и кривично процесно законодавство, Факултет за медитеранске пословне студије Тиват, Тиват, 2012;
14. Дамашка, М.: Проблем разграничења стварне и правне заблуде, *Наша законитост*, бр. 1/1965, Загреб, 1965;
15. Доленц, М.: Тумач Кривичног законика Краљевине Југославије, Загреб, 1930;
16. Златарић, Б.: Кривично право, Општи део, I. свезак – Увод, Кривични закон, треће измијењено издање, приредио З. Шепаровић, "Информатор", Загреб, 1977;
17. Ђокић, И.: Правна заблуда, Правни факултет у Београду, Београд;
18. Ђорђевић, М.: Стварна заблуда у новом Кривичном законику, *Билтен Окружног суда у Београду*, бр. 74/2006, Београд, 2006;
19. Ђурђевић, З.: Казнена одговорност и казнени поступак према правним особама у Републици Хрватској (изврни знанствени рад), *Хрватски ћетотип за казнено право и праксу*, Вол. 10, Број 2/2003, Загреб, 2003;
20. Игњатовић, Ђ.: Казнена реакција у Србији, Правни факултет Универзитета у Београду, Београд, 2011;
21. Златарић, Б.: Кривични законик у практичној примјени, I. свезак, Загreb, 1956;
22. Јовашевић, Д.: Прекршајна одговорност у праву Републике Србије (оригинални научни рад), *Годишњак Факултета правних наука*, Бања Лука, 3/2013;
23. Јовић, М.: Бланкетна кривична дела, *Правне теме*, Број 3/2014, Нови Пазар, 2014;
24. Казнени закон РХ (1998), Народне новине 110-1668/1997;
25. Казнени закон РХ (2013), Народне новине 125-2498/2011, 144-3076/2012;
26. Камбовски, В.: Казнено право – Општи дио, Скопје, 2006;
27. Коментар КЗ БиХ, Савјет/Вијеће Европе/Европска комисија, Сарајево, 2005;
28. Кривични Законик Републике Србије, Службени гласник РС број 85/2005-испр., 107/2005-испр., 111/2009 и 121/2012;
29. Кривични закон Републике Српске, незванична пречишћена верзија закључно са изменама из Сл. гл. бр. 73/10;
30. Kuhl, K.: *Strafrecht. Allgemeiner Teil*, Munchen, 2008;
31. Лазаревић, Љ.: Кривични закон РС са краћим коментаром, Београд, 2003;
32. Лазаревић, Љ.: Коментар кривичног законика, Београд, 2006;
33. Лазаревић, Љ.: Критички осврт на нека решења у Кривичном законику Србије, *Правни живот*, бр. 9/2006;
34. Латиновић, Н.: Стварна заблуда и правна заблуда у новом Кривичном законику, *Кривично право – Огледи*, Број: 37/II, "Радунин", Београд, 2006;
35. List, F.: *Nemačko krivično pravo*, prevod: M. Vesnić, 1902;
36. Marchuk, I.: *The Fundamental Concept of Crime in International Criminal Law – A Comparative Law Analysis*, Springer, Copenhagen, 2014;
37. Meese, E. III, Larkin, J. P. Jr.: Reconsidering the Mistake of Law Defense, *Journal of Criminal Law and Criminology*, Vol. 102, Issue 3, Article 7, Chicago, 2012;

38. Neumann, U.: Mistake of Law, *Israeli Law Review*, No. 207 1996, Frankfurt/Main, 2015;
39. Новоселец, П.: Одредба о правној заблуди у Кривичном закону СФРЈ и принцип кривње, *Југословенска ревија за криминологију и кривично право*, бр. 1/1985, Београд, 1985;
40. Новоселец, П.: Опћи дио казненог права, Правни факултет у Загребу, Загреб, 2004;
41. Новоселец, П.: Опћи део Казненог права, Загреб, 2007;
42. Новоселец, П. и Бојанић, И.: Опћи дио казненог права, Правни факултет Свеучилишта, Загреб, 2013;
43. Рисимовић, Р.: Отклоњивост правне заблуде у немачком праву, оригинални научни рад, Криминалистичко – полицијска академија Београд, Београд, 2014;
44. Симић, И., Трешњев, А.: Збирка судских одлука из кривичноправне материје, шеста књига, Београд, 2005;
45. Simons, W. K.: Ignorance and Mistake of Criminal Law, Noncriminal Law, and Fact, *Ohio State Journal of Criminal Law*, Vol. 9:487, Columbus, 2012;
46. Smith, C. J.: Justification and Excuse in the Criminal Law, The Hamlyn Trust & Stevens & Sons, London, 1989;
47. Срзентић, Н., Стјаћић, А. и Лазаревић, Љ.: Кривично право Југославије, "Савремена администрација", Београд, 1977;
48. Стојановић, З.: Кривично право – општи део, Београд, 2001;
49. Стојановић, З.: Правна заблуда у новом Кривичном законику, *Ревија за криминологију и кривично право*, Београд, бр. 3/2006, Београд, 2006;
50. Стојановић, З.: Кривично право, општи део, Београд, 2007;
51. Стојановић, З.: Кривично право – општи део, Правна књига, Београд, 2009;
52. Стојановић, З.: Кривично право, општи део, Београд, 2014;
53. Стојановић, З.: Коментар кривичног законика, Службени гласник, Београд, 2016;
54. Стојановић, З.: Међународно кривично право, Правна књига, Београд, 2008;
55. Тасић, Ђ.: Ignorantia legis nocet, Архив за правне и друштвене науке, Београд, 1/1920, 1920;
56. Ђирић, Ј.: Објективна одговорност у кривичном праву, Институт за упоредно право, Београд, 2008;
57. Cassese, A.: The Statute of the International Criminal Court: Some Preliminary Reflections, *EJIL*, No. 10, 1999;
58. Hall, J.: Ignorance and Mistake in Criminal Law, *Indiana Law Journal*, Vol. 33, No. I, Bloomington, 1957
59. Hamdani, A.: Mens Rea and The Cost of Ignorance, *Virginia Law Review*, Vol. 93:415, Charlottesville, 2007;
60. Шиловић, Ј.: О развоју кривње у хрватском казненом праву, Југословенска академија знаности и умјетности, Београд, 1910;

- а) Значај истраживања;
- б) Преглед истраживања;
- в) Радна хипотеза са циљем истраживања;
- г) Материјал и метод рада;
- д) Научни допринос истраживања.

3. ОЦЈЕНА И ПРИЈЕДЛОГ

Кратка ојјена о научним и стручним квалификацијама кандидата тј. о његовим способностима да приступи изради дисертације

На основу увида у стручне и професионалне способности кандидата, Комисија сматра да мр Драган Пауновић испуњава потребне и прописане услове за израду докторске дисертације коју је пријавио.

Из приложене биографије, евидентно је да је кандидат показао запажен успјех на основним студијама, посебно са обзиром на околности под којима је студирао, као и одличан успјех током полагања правосудног испита и на даљим постдипломским студијама са акцентом на област правних наука.

Комисија сматра да је кандидат тиме манифестиовао склоност ка проширивању знања у области кривичног и кривично-процесног права и евидентну жељу за даљим усавршавањем.

Захваљујући богатој професионалној каријери, кандидат је стечена знања све вријеме и практично примењивао и усавршавао.

Кандидат је успјешно положио правосудни испит у Београду 1996. године, стекао диплому магистра правних наука на Правном факултету у Крагујевцу 2001. године, успјешно завршио мастер студије на престижним универзитетима у Немачкој 2004. године и Великој Британији 2010. године и са завидним успјехом окончао Фулбрајт студије у САД 2006. године.

Имајући у виду вишегодишње искуство кандидата у домаћем и међународном окружењу, рад на најпрестижнијим позицијама у земљи и на подручју Европе, САД, Азије и Близког Истока, те континуитет у формалном и неформалном стручном усавршавању, као и предложени преглед истраживања у поступку израде докторске дисертације, Комисија сматра да кандидат посједује захтеване научне и стручне квалификације за израду предложене докторске дисертације.

Научна или практична отпријаданост предложеног истраживања и резултата који се могу очекивати

Научни и практични значај и оправданост предложеног истраживања је евидентан у области кривичног и кривично-процесног права. Осим теоријског аспекта институти правне заблуде, научно-истраживачки рад ће анализирати и правно-политичке разлоге модификације правне заблуде у савременом кривичном праву, као и актуелна рješenja ovog instituta u националним и међународним кривично-правним системима, te профилисану судску праксу и перспективе даљег развоја ovog правног instituta.

На основу структуре рада и дефинисаних хипотеза, евидентно је да ће научно-истраживачки рад обрадити питања доминантних теорија института правна заблуда, доминантних националних и међународних формално-правних решења ovog instituta и актуелну судску праксу. Коначно, рад ће профилисати и мишљење аутора дисертације о претходним и актуелним rješenjima instituta правна заблуда u постојећим околностима савремене правне државе и њене хуманистичке

Методолошко утемељење истраживања је аутентично и усаглашено са постављеним циљевима пријављене дисертације.

Фазе истраживања су логично постављене и методолошки обrazložene.

Предложене методе су адекватне пријављеној теми дисертације и друштвеним истраживањима.

Пријављени и накнадно прибављени извори ће бити анализирани методом анализе и синтезе, док ће рашичлањене тематске области бити анализиране методом индукције и дедукције.

Од посебних правних метода користиће се упоредно-правна, правно-логичка и историјско-правна метода.

Наведени методи ће стручно и научно обрадити постављене хипотезе са циљем реализације циља истраживања.

Priједлог са образложеном оцјеном и подобности теме и кандидата

На основу научне и стручне оријентације кандидата мр Драгана Пауновића, Комисија за израду извјештаја о оцјени подобности теме и кандидата за израду докторске дисертације, сматра да је кандидат спреман и подобан да приступи изради докторске дисертације, те да испуњава све потребне формално-правне и друге потребне и прописане услове за израду дисертације.

Комисија је сагласна у оцјени да је тема "**правна заблуда**" подобна за израду докторске дисертације. Комисија предлаже Научно-наставном вијећу Правног факултета у Бањој Луци да одобри израду ове докторске дисертације.

- а) Кратка оцјена о научним и стручним квалификацијама кандидата тј. о његовим способностима да приступи изради дисертације;
- б) Научна или практична оправданост предложених истраживања и резултати који се могу очекивати;
- в) Мишљење о предложеној методи истраживања;
- г) Уколико комисија сматра да кандидат не посједује одговарајуће научне и стручне квалификације, да неке претпоставке кандидата у вези пријављене дисертације нису тачне или је предложен метод рада неадекватан, исти треба детаљно обrazložiti.
- д) Приједлог са образложеном оцјеном о подобности теме и кандидата (Обавезно написати оцјену да ли су тема и кандидат подобни или не)

ПОТПИС ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ

Академик проф. др Миодраг Симовић, предсједник

Проф. др Иванка Марковић, члан

Проф. др Саша Кнежевић, члан